

Šiuolaikinė meninio ugdymo didaktika: gerosios praktikos pavyzdžiai

Metodinė priemonė parengta akredituotos mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programos „Šiuolaikinė meninio ugdymo didaktika: klasės valdymas ir mokymosi metodai“ (AIKOS kodas: 213000869) dalyvių savarankiškų darbų pagrindu. Kalba neredaguota.

Ilgalaikės dailės užduotys: struktūravimas, vertinimas

Dailės pamokose atliekamos kūrybinės užduotys yra kelių tipų. Pagrindinės yra trumpalaikės mokomosios, kurių tikslas yra išbandyti įvairias technikas, raiškos būdus, spalvų maišymą, kompozicijos principus ir pan. Į meninį rezultatą orientuotos užduotys turėtų būti ilgalaikės, atliekamos per keletą pamokų. Šios užduotys gali būti teminės, proginės ar laisvos, jose mokiniai pritaiko visas įgytas dailės žinias ir kūrybinės meninės raiškos patirtį. Ilgalaikių užduočių rezultatai – mokinių kūrybiniai darbai – būtinai turi būti eksponuojami pagal galimybes miesto, mokyklos ar bent jau klasės erdvėse. Parodos padeda mokiniams pajusti dailės mokymosi prasmę, stiprina motyvaciją, padeda suprasti dailės kūrybos procesą, moko atsakingai dirbti.

Kvalifikacijos programos dalyviams reikėjo sukurti ilgalaikę užduotį, skatinančią aktyvų mokinių mokymąsi, išbandyti ją per dailės pamokas ir aprašyti patirtį.

1. KŪRYBINIS DARBAS „ŠVENTAS KAZIMIERAS – JAUNIMO GLOBĖJAS“

Aida Bijanskienė

Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazija

Užduoties tikslas – atliekant ilgalaikę kūrybinę užduotį ugdyti 8-tos klasės mokinių pagarbą Lietuvos ir pasaulio kultūros paveldui ir tradicijoms, sudominti krikščioniškąja daile.

Ryšys su bendrosiomis programomis. Šia užduotimi ugdomi mokinių gebėjimai:

3.1. Analizuoti dailės reiškinius kasdienėje aplinkoje ir žmogaus aplinkoje.

2.1. Stebėti ir pagal aptartus kriterijus vertinti įvairių epochų ir meninių stilių vaizduojamosios ir taikomosios dailės kūrinius.

Užduoties atlikimo trukmė – 4 pamokos.

Užduoties atlikimo etapai. Ši užduotis integruoja tikybos ir dailės dalykus. Per tikybos pamokas mokiniai nagrinėjo Šventojo Kazimiero gyvenimą ir paskelbimo šventuoju istoriją.

Užduotis dailės pamokose buvo išskaidyta į 4 etapus:

1 pamoka. Analizuodami reprodukcijas mokiniai išsiaiškino sakralinės dailės sąvoką, išmoko įvardyti šių kūrinių rūšis, šakas. Aptarėme kūrinių siužetus. Sąsiuviniuose mokiniai eskizavo pirmuosius kūrybinio darbo sumanymus.

2 pamoka. Prisiminėme pagrindinius faktus apie Šv. Kazimierą (apie jį buvo kalbėta per tikybos pamokas). Išsiaiškinome, kokie yra temos atskleidimo dailėje reikalavimai. Prisiminėme, kaip piešiamas portretas, figūra. Prisiminus praėjusioje pamokoje analizuotus sakralinės dailės pavyzdžius sutarėme, kad mokinių kūrybiuose turi būti pavaizduotas ne tik šv. Kazimieras, bet ne mažiau kaip trys žmonių figūros (gali būti nupieštos ir abstrakčiai). Aptarėme, kad šv. Kazimierą lydintios figūros turi būti susijusios su tema – jis yra jaunimo globėjas ir kaip tai galima išreikšti dailės priemonėmis. Mokiniai atliko būsimą kūrybinio darbo piešinį pieštuku ant A3 lapo.

3 pamoka. Šioje pamokoje mokiniai sukurtą piešinį tobulino ir spalvino akvarele, spalvotais pieštukais. Kartu pasikartojome spalvinės perspektyvos dėsnius.

4 pamoka. Piešinio užbaigimas, eksponavimas, aptarimas, įsivertinimas.

1 pav. Paroda „Šventasis Kazimieras – jaunimo globėjas“ eksponuojama Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje

Vertinimas ir įsivertinimas

Ketvirtoje pamokoje kiekvienas mokinys pristatė savo kūrinį, sumanymą, aptarė panaudotus simbolius. Buvo taikyti įsivertinimo ir vertinimo kriterijai: ar darbas atitinka temą, ar yra užbaigtas, ar tinkamai panaudota spalvinė perspektyva.

Mokiniams pasididžiavimo savimi ir pasitenkinimo suteikė tai, jog jų suskurti kūriniai buvo eksponuojami Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje.

2. KŪRYBINIS DARBAS „KALĖDINIS VITRAŽAS“

Aida Bijanskienė

Panevėžio Kazimiero Paltaroko gimnazija

Užduoties tikslas – siekiama, kad 8-tos klasės kad mokiniai gebėtų apibūdinti monumentaliosios tapybos šakas, išsiaiškintų vitražo istorijos ypatumus ir kūrybiniame darbe taikytų vitražo išraiškos priemones.

Ryšys su bendrosiomis programomis. Šia užduotimi ugdomi mokinių gebėjimai:

1.2. Eksperimentuojant taikyti tradicines (...) ir mišriąsias (koliažas, (...)) konstravimas iš įvairių medžiagų) dailės technikas.

1.3. Naudoti spalvų kontrastus, toninę įvairovę plokštumoje, kuriant statiškas ir dinamiškas kompozicijas.

2.1 Stebėti ir pagal aptartus kriterijus vertinti įvairių epochų ir meninių stilių vaizduojamosios ir taikomosios dailės kūrinius.

Užduoties atlikimo trukmė – 4-5 pamokos.

Užduoties atlikimo etapai

1 pamoka. Remiantis reprodukcijomis, prisimename monumentaliosios dailės šakas.. Analizuodami įvairių meninių stilių ir laikotarpių vitražo kūrinius susipažiname su vitražo istorijos ypatumais ir išsiaiškinome vitražo meninės išraiškos priemones. Dailės sąsiuvinuose mokiniai atliko pirmuosius būsimo vitražo eskizus.

2 pamoka. Šioje pamokoje prisiminėme, kaip stilizuojamos įvairios formos, svarbiausius vitražo kūrimo principus. Mokiniai parašė trumpą žodinį būsimo vitražo apibūdinimą – kokio stiliaus tai bus vitražas, kas jame vaizduojama, kokie simboliai, kokos priemonės ir medžiagos bus naudojamos. Tuomet nusipiešė vitražo projekto piešinį pieštuku ant A3 lapo.

3 pamoka. Peiliuku arba žirkklėmis mokiniai iškirpo detales, palikdami detalių kontūrinės juosteles (tai vitražų švininių juostelių imitacija).

4 pamoka. Derindami spalvas, mokiniai iš dvipusio spalvoto popieriaus, kalkių ar spalvotų plėvelių išsikarpė piešinio detales ir įklijo jas tarp kontūrinių juostelių. Įvertinę užbaigtą kūrybinį darbą mokiniai patikslino pirminį darbo aprašą žodžiu.

5 pamoka. Sukurtus vitražus mokiniai eksponavo ir pristatė. Įvyko sukurtų vitražų aptarimas ir įvertinimas.

2 pav. Mokinių sukurtų vitražų pavyzdžiai

2 pav. (tęsinys). Mokinių sukurtų vitražų pavyzdžiai

Vertinimas ir įsivertinimas

Kiekvienos pamokos pabaigoje mokiniai įsivertino kaip jiems pavyko atlikti tos pamokos planuotą etapą nykščio pakėlimu (spėjau atlikti viską, kas buvo planuota), pasukimu į šoną (nespėjau visko atlikti, liko smulkių trūkumų) ar nuleidimu (sekėsi prastai, mažai ką suspėjau padaryti). Pastariesiems mokiniams suteikdavau reikiamų patarimų ir sutardavome, kaip ir kada (po pamokų dailės kabinete, namuose ar per kitą pamoką) mokiniai pasivys kitus.

Užbaigtus darbus ir jų aprašus mokiniai pristatė, įsivertino. Įsivertinimas ir vertinimas vyko pagal šiuos kriterijus: ar darbas atitinka temą ir aprašytą sumanymą, ar yra užbaigtas, ar panaudoti tinkami spalvų deriniai, ar darbas atitinka vitražo reikalavimus.

Mokiniai buvo patenkinti šiuo darbu, nes jų kūriniai papuošė mokyklos langus – taip išeksponuotus darbus matė visa mokyklos bendruomenė.

3. GRAFIKOS DARBŲ PARODA „ECCE HOMO“ KAUNO NAKVYNĖS NAMUOSE

Rasa Klingaitė

Kauno Juozo Grušo meno gimnazija

Užduoties tikslai:

- ištirti Nakvynės namų siūlomas bendradarbiavimo idėjas socialiniame kontekste ir suplanuoti projekto veiklas;
- remiantis savo vizualinėmis idėjomis ir internete radus tinkamos medžiagos sukurti šrifto kompozicijų ciklą;
- eksponuoti savo kūrybinių darbų parodą Nakvynės namuose ir skleisti informaciją apie tai miesto bendruomenei.

Ryšys su bendrosiomis programomis. Šia užduotimi ugdomi 9-10 klasių mokinių gebėjimai:

1.1. Savarankiškai atrasti ir pasirinkti vizualinę idėją iš įvairių kultūrinių šaltinių, aplinkos ir numatyti, kaip ją įgyvendinti.

1.3. Tikslingai pasirinkti raiškos priemones ir vaizdavimo būdus kuriant darbų ciklus, įvairaus žanro ir stiliaus kompozicijas.

1.4. Bendradarbiauti kūrybiniuose projektuose. Taikant įvairias dailės technikas, naudojantis kompiuterinės grafikos rengyklėmis ir nuotraukomis kurti vizualiąją mokyklos informaciją (skelbimus, plakatus, lankstinukus, sienlaikraščius ir kt.).

Užduoties atlikimo trukmė – 6 pamokos.

Užduoties atlikimo etapai. *1 užduotis.* Susipažinti su Kauno nestacionarios socialinių paslaugų įstaigos „Nakvynės namai“ siūlomu bendradarbiavimo planu ir diskutuojant išsiaiškinti socialinę būsimų veiklų reikšmę, galimybes ir pobūdį (galimai kūrybinių darbų parodą).

2 užduotis. Savarankiškai susiskirsčius grupėmis internete ieškoti informacijos (galimai Niujorko benamių fotoportretų ir lotyniškų posakių bei sentencijų su vertimais), atspausdinti spalvotu spausdintuvu *Microsoft Word* programa įrašytus fotografuotus vaizdus (3 ir 4 pav.). Ši medžiaga – tai būsimų mokinių kūrybinių darbų pagrindas.

3 pav. Mokinių surasta vaizdinė medžiaga: Jan Bonning, Niujorko benamių portretai

Lotyniškas posakis	Vertimas
<i>Ecce homo!</i>	Štai žmogus!
<i>Audiatur et altera pars</i>	Tebūna išklaudytos abi pusės
<i>Ex malis eligere minima oportet (Cicero)</i>	Iš daugelio blogybių reikia išsirinkti mažiausią.
<i>Homo non sibi soli natus est (Lucanus)</i>	Žmogus yra gimęs ne tik sau ...
<i>Nihil est ab omni parte beatum (Horatius)</i>	Niekas nebūna visiškai laimingas.
<i>Persona non grata</i>	Nepageidaujamas asmuo.
<i>Nunc aut nunquam</i>	Dabar arba niekad.
<i>Omnia vincit amor</i>	Meilė nugalė viską.

4 pav. Mokinių rasti posakiai

3 užduotis. Kurti grafinių šrifto kompozicijų ciklą, naudojant fotografiją, piešinį ir tekstą, taikant mišrią techniką ir išlaikant vientisą meninę stilišką.

4 užduotis. Paruošti kūrinius eksponavimui, tinkamai įrėminant, užrašant metrikas ir pasirinkta IKT grafines raiškos programa sukuriant ir padauginant parodos plakatą (5 pav.).

5 pav. Mokinių parengtas parodos plakatas

5 užduotis. Eksponuoti kūrinius Nakvynės namų suteiktose erdvėse, fiksuojant procesą foto ir video priemonėmis bei pagal situaciją išklausant jų gyventojų ir personalo refleksijas.

6 pav. Parodos eksponavimo vieta Kauno Nakvynės namų erdvės

6 užduotis. Naudojantis surinkta informacija, vaizdo medžiaga sukurti parodos vizualinę reklamą ir pristatyti miesto visuomenei pasirinkta forma (galimai internetinėje erdvėje, plakatais, skrajutėmis etc.).

Atlikdami šią ilgalaikę užduotį mokiniai prisiminė koliažo komponavimo plokštumoje ir erdvėje principus, šrifto komponavimo dėsningumus, mišrios grafikos technikos teikiamas galimybes, darbų paruošimo eksponavimui ir eksponavimo patalpoje būdus. Mokiniai apgalvojo socialinį pačios parodos ir sklaidos apie ją virtualioje erdvėje reikšmingumą.

Aptarus pamokų ciklo uždavinius, mokiniai susiskirstė grupėmis, vykdysiančiomis atskiras veiklas. Kūrybinius darbus kiekvienas atliko individualiai, išlaikydami bendrą dailės kūrinių ciklo stilistinę vienovę. Mokiniai naudojami IKT informacijos paieškoms ir galutinio rezultato pristatymui. Internetu jie ieškojo įvairiapusės informacijos ir medžiagos savo kūrybinei veiklai, fiksavo veiklos etapus ir rezultata (parodą) foto ir video priemonėmis, suplanavo pateikti informaciją miesto visuomenei skrajutėse, plakatuose, interneto portaluose.

Vertinimas ir įsivertinimas

Pabaigę kūrybinius darbus ir visą užduoties ciklą, mokiniai reflektavo savo patirtį pagal pateiktus klausimus (7 pav.)

Vardas, pavardė, klasė.....data.....

<i>1. Kuo aktuali pamokų ciklo tema?</i>	
<i>2. Ar pavyko vizualizuoti socialinę pamokų ciklo idėją?</i>	
<i>3. Ar pavyko bendrauti ir bendradarbiauti kuriant šrifto kompozicijų ciklą?</i>	
<i>4. Ar pavyko tinkamai naudotis grafinės išraiškos priemonėmis?</i>	
<i>5. Ar pavyko tinkamai pristatyti savo ir draugų kūrinius miesto visuomenei, naudojantis IKT?</i>	
<i>6. Ką keistumėte šiame pamokų cikle?</i>	

7 pav. Mokinių refleksijos lapas

Toliau pateikiami mokinių sukurti darbai.

4. „FOTOGRAFIŠKIEJI“ XVII AMŽIAUS OLANDŲ NATIURMORTAI IR JŲ SIMBOLIKA

Jurgita Sprindžiūnienė

Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokyklos Naujosios Vilnios filialas

Ši ilgalaikė užduotis skirta lavinti mokinių atidaus aplinkos ir dailės kūrinių stebėjimo, sąvokų vartojimo gebėjimus. Atlikę ją mokiniai gebės eksperimentuoti su natiurmorto apšvietimu, pagal savo amžiaus galimybes kurti toninį natiurmortą – vaizduoti objektus, išryškindami jų skirtingų paviršių apšvietimo efektus. Mokiniai sužinos kai kurių 17 a. dailėje naudotų simbolių prasmes, mokės savais žodžiais nusakyti bendrą pavaizduotų motyvų prasmę, paveikslo komponavimo ir apšvietimo ypatumus.

Užduoties tikslas: susipažinti su XVII a. dailėje išstobulintu tikslu natūros vaizdavimu.

Užduoties atlikimo trukmė – 2 pamokos po 2 akad. val.

Užduoties atlikimo etapai

I pamokos uždaviniai:

- aptarti geriausias XVII a. natiurmortų meistrų pavyzdžius, stebėti to meto plastinės kalbos ypatumus (komponavimą, apšvietimą, medžiagiškumo perteikimą), išsiaiškinti paslėptas juose vaizduojamų objektų prasmes
- Sudėti „vanitas“ tipo natiurmortus iš pasirinktų mokyklos modelių kabineto daiktų;
- Fotografuoti natiurmortus įvairiame apšvietime (žvakių, natūralios šviesos, pritaikant prietaisuose esančias programėles), siekiant panašumo į XVII a. pavyzdžius.

Priemonės: skaidrės, vaizdo medžiaga ([Dutch and Flemish Still Life Painting 4](#))

Lentelės su simbolių reikšmėmis, kėdės ir piešimo lentos natiurmorto pastatymui, modelių kabineto daiktai, draperijos, fotografuojantys prietaisai.

Literatūra. <http://www.louvre.fr/en/oeuvre-notices/still-life-peeled-lemon>,

Symbols of Change in Dutch Golden Age Still Life Paintings: Teachers' Guide and Lesson Plan. Ellen Siegel

www1.umassd.edu/euro/2011papers/siegel.pdf

Pamokos eiga. Pirmiausiai mokiniams pristačiau ilgalaikės užduoties tikslą, temą ir uždavinius. Aptarėme, ką mokiniai turės atlikti per dviejų pamokų ciklą (dvi pamokos po 2 ak.val.). Kadangi šiuolaikiniai mokiniai geriausia suvokia vaizdinę informaciją, pademonstravau jiems filmą olandų natiurmortų tema (P. Klasas, J. de Hemas, V. Kalfas, V. K. Heda).

Toliau nagrinėjome Luvre esantį 1650 metais sukurtą J. D. de Hemo (*Jan Davidsz de Heem*) „Natiurmortą su nulupta citrina“ – mokiniai labai domėjosi, komentavo paveikslo detales, daug klausinėjo.

Mokiniai susipažino su simbolių paaiškinimo lentelėmis, pasiaiškinome, kokių daiktų galėtų prireikti, norint sukurti simbolinį pasakojimą. Aptarėme, kaip atrodė XVII a. naudoti daiktai, jų medžiagos, formos. Vaikai noriai dalyvavo aptarime, tiksliai įvardino medžiagas, apibūdino pavaizduotų daiktų spalvas, faktūras.

Kitas pamokos etapas – natiurmortų vietų parengimas, modelių atranka, pasidalijimas, natiurmorto komponavimas. Ši užduotis mokiniams labai patiko. Jie užsidegę ieškojo kuo „senoviškesnių“ daiktų, derino juos prie pasirinktų draperijų, keitėsi tarpusavy, aiškinosi, kurie daiktai panašūs ar nepanašūs į XVII amžiaus natiurmortuose matytus objektus, kokios medžiagos ar spalvos per daug šiuolaikiškos ir netinka į „senovinį“ paveikslą.

Pirmąją pamoką užbaigėme apšvietimo režisavimu ir fotografavimu. Ši veikla sužadino ypač daug emocijų. Pradžioje fotografavome natūraliame apšvietime, tada užtemdėme klasę (reikalingos žaliuzės arba roletai), natiurmortuose ar šalia jų uždegėme žvakes. Vaikai fotografavo, naudodami įvairias telefonų ir fotoaparatus programėles, ieškodami panašiausio į XVII a. pavyzdžius varianto. Buvo planuota, kad kiekvens fotografuos savo natiurmortą, bet įsismaginę fotografai pasidarė visų natiurmortų kolekcijas.

Pamoką užbaigėme klasės sutvarkymu.

II pamokos uždaviniai

- piešti iš natūros nedidelės apimties „vanitas“ tipo natiurmortą,
- išryškinti apšvietimo efektus.

Priemonės – spalvotas popierius, kreidelės, spalvoti ir paprasti pieštukai.

Pamokos eiga. Klasėje pastatyti 2 natiurmortai – vienas „asketiškas“, ant kurio tik knyga ir kaukolė. Kitas – puošnesnis, su daugiau blizgančių daiktų, vaisių, kontrastingesnių tonų.

Vaikai pasirenka, kurį iš dviejų natiurmortų norėtų piešti, panagrinėja simboliką, daiktų formas, medžiagų, apšvietimo savybes, išsiaiškina tamsiausias ir šviesiausias vietas, piešia minkštomis priemonėmis, konsultuojami mokytojo.

8 pav. Mokinių piešiniai

8 pav. (tęsinys). Mokinių piešiniai

Pamoka užbaigiama darbų aptarimu ir klasės sutvarkymu.

Vertinimas ir įsivertinimas. Ši užduotis buvo skirta dailės mokyklos pradinio ugdymo kurso 2L klasei (formaliojo švietimo 4-5 klasių mokiniai), mūsų mokykloje šiai amžiaus grupei netaikomas vertinimas balais.

Užduoties rezultatų aptarime vaikai išsakė savo įspūdžius apie atliktas veiklas, kas buvo įdomiausia ar sunkiausia, ar viskas pavyko, ką patys norėjo padaryti. Dar kartą pasitikslinome, kas kaip suprato užduotį, ir išryškėjo, kad keli vaikai taip ir neįsisąmonino, kad piešiant reikėjo sutelkti dėmesį į šviesą – šešėlius. Peržiūrėjus fotografijas, taip pat išryškėjo komponavimo trūkumai – į natiurmortus pateko šiek tiek per daug aplinkinių daiktų.

Užduotį su šio amžiaus vaikais atlikau du kartus, antrą kartą šiek tiek ją modifikuodama. Pirmais metais turėjome gabių piešėjų klasę, todėl daugiau laiko buvo skirta raiškai, pasirinktas grynai toninis sprendimas, didesnis formatas, priemonės – anglies lazdelės, sepija, kreida, tonuotas eskizinis popierius. Raiškos užduotis buvo tikslingesnė, piešiniuose pasiektas įtikinamesnis šviesos – tamsos perteikimas .

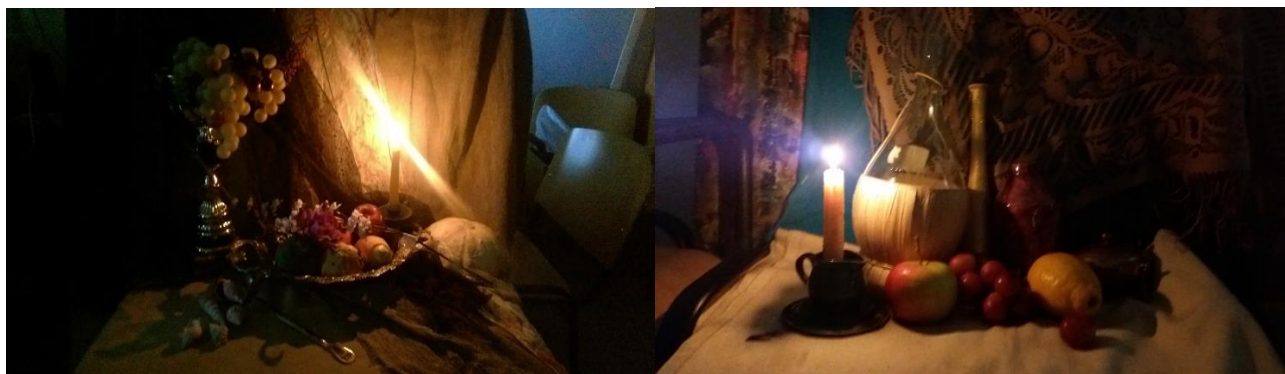
Kitais metais daugiau dėmesio buvo skirta analizei, supratimui, atraktyviam žaidimui su daiktais. Pats piešimas buvo laisvesnis, priemonės spalvingesnės, todėl piešiniai kur kas labiau nutolę nuo originalo, stilizuoti, labiau atitinkantys vaikų tikrovės vaizdavimo ypatumus. Apšvietimo efektai perteikti tik epizodiškai. Rezultatas gal kiek nutolęs nuo matytų originalų, bet vaikai labai patenkinti pačia veikla (daug skirtingų aktyvių užsiėmimų).

Natiurmortų statymo ir fotografavimo procesas sukėlė didžiulį vyresnių klasių susidomėjimą, manau, kad šis natiurmortų kūrimas, imituojant XVII a. dailę, gali puikiai tikti ir vyresnių klasių

dailės istorijos pamokoms. Viena sąlyga – turi būti modelių kabinetas su pakankamai daug įvairių objektų.

Problemiškiausia šios užduoties dalis pasirodė fotografuotos medžiagos surinkimas. Nors visi turi mano e-pašto adresą ir per baigiamąją parodėlę pakartotinai prašiau tėvelių atsiųsti nuotraukas, vis tik pavyko gauti tik kelių mokinių darytas fotografijas. Planuojant pamokų ciklą, reikia apgalvoti šį organizacinį momentą.

Toliau matome keletą mokinių nufotografuotų natiurmortų.

5. LIETUVOS VALDOVO PORTRETAS

Mindaugas Pridotkas

Kauno mokykla-darželis „Šviesa“

Užduotis yra mokykloje vykusio projekto „Aš ir Lietuva“ dalis. Pirmų klasių mokiniai lipdė iš molio Gedimino pilies bokštą, antrų klasių mokiniai piešė Lietuvos peizažą, trečių klasių mokiniai piešė vieną iš Lietuvos pilių, o ketvirtų klasių mokiniai piešė vieno iš Lietuvos valdovų portretą.

Užduoties tikslas – atliekant kūrybinį darbą susipažinti su portreto žanru, pagrindiniais žmogaus veido piešimo principais, proporcijomis.

Ryšys su bendrosiomis programomis. Šia užduotimi ugdomi mokinių gebėjimai:

1.2. Idėjai įgyvendinti pasirinkti ir taikyti paprastas dailės technikas.

1.3. Įvairiai naudoti linijas, spalvas, erdvines formas, foną, perteikiant norimas emocijas, objekto ar reiškinių savybes.

1.4. Savo kūrybinius sumanymus skirti pasirinktai temai, progai. Atlikti pasirinktą vaidmenį meno akcijose, integruotos meninės veiklos projekte.

Užduoties atlikimo trukmė -- 4 akademinės valandos per 4 savaites.

Užduoties atlikimo etapai. Užduotis buvo atliekama keturias savaites po vieną pamoką. *Pirmos pamokos* metu mokiniai susipažino su įvairių dailininkų kurtais portretais, stebėjo portreto kūrimo procesą, sužinojo pagrindinius portreto piešimo principus, proporcijas; pasirinko vieną iš Lietuvos valdovų, bei temai atskleisti norimą dailės techniką.

Antrojoje pamokoje prisiminėme žmogaus veido vaizdavimo principus ir pradėjo piešti pieštuku.

Trečioje pamokoje baigiamas portreto konstravimas pieštuku ir pradeda taikyti pasirinkta technika (akvareliniai dažai, tušas, guašas, kreidelės ar kt.).

Ketvirtojoje pamokoje kūrinys užbaigiamas, užrašoma metrika, paruošiamas eksponavimui ir eksponuojamas.

Vertinimas ir įsivertinimas. Projekto metu sukurti ir pabaigti mokinių kūriniai buvo eksponuoti mokyklos erdvėse. Kiekvienas kūrinio autorius pristatė savo kūrinį – ką sužinojo apie pasirinktą kunigaikštį, kokius jo charakterio bruožus ar nuopelnus norėjo pavaizduoti. Kiekvienas norintis klasės draugas galėjo pasakyti formuojamąjį komentarą – kas jo manymu autoriui pavyko, o kas ir kaip galėtų būti padaryta kitaip.

Toliau pateikiame keletą mokinių sukurtų kunigaikščių portretų.

6. ŠIUOLAIKINIO MENO ĮVAIROVĖ: KOMPOZICIJA PANAUDOJANT 20 SKIRTINGŲ ATSPALVIŲ

Auksė Žukaitė

Vilniaus Simono Daukanto gimnazija

Užduoties tikslas – skatinti 10 klasės mokinius atrasti kuo daugiau vienos spalvos atspalvių.

Ryšys su bendrosiomis programomis. Atlikdami šią užduotį mokiniai:

Suvoks, kad tą pačią kūrybinę idėją galima perteikti tradicinėmis vaizduojamosios dailės ir šiuolaikinės dailės priemonėmis (1.1.).

Taikys tradicines ir mišriasias dailės technikas, tikslingai pasirinks raiškos priemones (1.2., 1.3.).

Tinkamai vartodami dailės sąvokas, apibūdins ir vertins savo ir draugų kūrybines interpretacijas (2.1.), maišant dažus išgaus pasirinkto tono ir atspalvio spalvas.

Užduoties atlikimo trukmė – 4 pamokos.

Užduoties atlikimo etapai. Kiekviena užduočiai atlikti skirta pamoka turėjo savo uždavinius, nuosekliai vedančius į galutinį rezultatą.

1 pamoka buvo skirta prisiminti spalvotyrai. Mokiniai prisiminė, kaip kuriami atspalviai ir lape stengėsi išgauti kuo daugiau pasirinktos spalvos atspalvių. Pateikiame keletą pirmos pamokos akimirky:

2 pamoka buvo skirta kompozicijos eskizavimui ir sumanymo išgryninimui.

3 pamoką mokiniai kūrė kompozicijas stengdamiesi panaudoti visus atrastus pasirinktos spalvos atspalvius.

4 pamoka buvo skirta kompozicijų užbaigimui, eksponavimui ir aptarimui.

Vertinimas ir įšivertinimas. Kiekvienas mokinys pristatė savo darbą – idėją, priemones, techniką. Nurodė, kiek atspalvių pavyko išgauti. Mokiniai įšivertino ir buvo vertinami pagal šiuos kriterijus: kūrinio idėjos aiškumas, atspalvių kiekybė, kompozicija, dailės raiškos išgūdžių lygis.

Toliau pateikiu keletą užbaigtų darbų nuotraukas.

